

MAGYAR KÜRIR.

N^r. 45.

Indult Bétsből, Kedden, December' 2-dikán, 1828.

B é t s.

Ő Ts. K. Felső méltóztatott Maros-Némethi és Nádaskai Gróf Gyula y Lajos Ts. K. Kamarás Úr Ő Nagyságát eddig a' Fels. Magyar Udvari Cancelláriánál viselt Udvari Secretáriusi hivatalából a' Nagy Méltóságú Erdélyi Kormány-székhez Guberniális Tanácsosnak, valamint:

Branyitskai L. Báró Méltóságos Jósika Sámuel Urat, a' Fels. Erdélyi Udvari Cancelláriának Titoknokát, Erdélyben Thörda Vármegyének Fő Ispányi Administrátorává kegyelmesen ki nevezni.

Hadi Tudósítások.

O d e s z s z á b ó l Nov. 17-dikén. Egy néhány nap óta többféle kedvetlen hírek jöttek ide a' tsata mezejéről. A' következőknek, a' mint látszik, leginkább hitelt lehet adni.

R u d e v i t s Generális azt a' rendelést vette, hogy az Orosz tábornak vissza vonulását Sumlatól Szilisztria felé, a' harmadik hadi Osztállyal fedezze, 's az utolsó helynél egyesítse magát Roth Grls és Hg. Scherbatoff seregeivel. Ezen hátrálásában Rudzevits hadait Huszsein Basa nagy serénységgel üzőbe vette és megtámadta. Az Oroszok veszteségeket magok is 800 em-

berre teszik, hozzátevén, hogy tábori eszközeiknek is nagyobb részét elvesztették.

H z g S c h e r b a t o f f megbetegedven Gróf L a n g e r o n Grls tétetett helyébe a' tábornak Fővezérévé, melly Szilisztriát ostromlotta. De minthogy November első napjaiban elkezdett esőzni, és e' miatt az a' környék járhatatlanná lett, erre viszont nagy hó és fagy következett; kénytelen volt az Orosz tábor a' vár ostromlását félbeszakasztani. A' táborban minden marhák elhullottak és elvesztek, 's minthogy oda eleséget sem lehetett szállítani, még maga a' hadi sereg is legnagyobb szükségre jutott. E' szerént, úgy tartják, hogy a' táborozásnak ezen esztendő folytában vége szakadt. (Az alább következő Konstantzinápolyi tudósítások szerént, nem úgy látszik).

Báró G e i s m a r Grls tudósítása Oct. 27-dikéről, Nov. 15-dikén érkezett meg Sz. Pétervárába. Ebből világos, hogy a' Törökök Kalafátból hirtelen kitakarodtak 's Widdinben által mentek. A' Törököknek ezen váratlan magok visszahúzását megértvén Geismar Grls tüstént megindította seregét Kalafátba; ahol; mivel a' Törökök minden sántzait épiségekben meghagyták, azokat elfoglaltatta. Ezek a' sántzok úgy megvannak erősítve, hogy az ostromlást is ki-

állhatják. Akár mi lett legyen a' Törökök eltakarodásának oka: a' mi seregünkre nézve Kalafát elfoglalása felette fontos dolog; ez által Kis Oláhország az ellenség betsapásaitól és pusztításaitól megszabadult, és az Orosz hadak számára is bátorságosan lehet ezentúl eleséget 's hadi szereket szállítani.

Jaszsziból Nov. 21-dikén. Tegnapelőtt érkezett ezen fővárosba Gróf Wittgenstein Feldmarsal, és Gr. Diebitsch Generális. Az Országos Hívatatokat viselő Tiszti Kar egészen a' város határáig eleibe ment a' Feldmarsalnak, hogy őtet ott illendő udvarlással fogadhassa, de a' nagy vendég magától minden tisztelkedést elhárított.

Jaszsziban az Orosz tábornak mostani fő hadiszállásán, a' Generálistábnál 22 Generálisok és 58 Fő Tisztek vannak, kik mind Moldvai Nemeseknél (Bojároknál) vagynak szálláson. — Ide most is folyvást kedvetlen hírek jönnek a' Duna jobb partján táborozó Orosz seregek állapota felől. Ezen hírek szerint, minekutánna Szilisztria vára az ostromalól felszabadult, Huszsein Basa Sumlából előre nyomulván egyesítette magát a' nevezett vár igen számos őrizetével. — Az esözések miatt megromlott utak mind a' két ellenséges fél mozgásainak felette nagy akadályára vagynak.

Móreai Tudósítások.

A' Monitor hosszasan előadja azon hivatalos tudósításokat, mellyeket mind Rigny V. Admirális, mint a' Levántai Frantzia hajósseregnek Vezére, mind Maison Generális a' Móreai Kastélyvárnak elfoglalása felől amaz a' tengeri, ez pedig a' hadi Ministerekhez küldöttek. A' V. Admirál leveleből kitetszik, hogy a' Móreai Kastélyvár megvételeben az Anglus hajóssereg között is voltak némely hajók segítségére a' Frantziáknak.

Ezen levelében nagy dítsérettel emlékezik Rigny V. Adm. azon tökéletes és barátságos egyetértésről, melly a' három Szövetséges Hatalmasságoknak mind Admiráljaik mind általjában tengeri seregeik között vagyon.

Maison Generális ekként adja elő a' Móreai Kastélyvár megvételenek környülállásait, a' nevezett várból Oct. 31-dikén írt levelében. Minekutánna a' várat megszállottuk, 's annak ostromlására minden készületeket megtettünk, tegnap reggeli 6 órakor elkezdtem a' vár falait ágyúztatni. A' tüzelés ereje igen fogantatos volt és rettenetes. Négy óra alatt jó széles rést nyitottunk a' falakon, és az ellenség nem mert többé a' bástyákon megjelenni. Ekkor a' battériák tüzeléseit mérsékeltem, kivévén azét, melly a' rés nagyobbításán folyvást egyenlő erővel dolgozott. Ekkor már bé lehetett volna a' várba rontani; de a' rést még tágasabbá akartam tétetni. Ekkor egy békekövet küldetett ki a' várból, 's tsak hamar fehér zászlók is látszattak a' várfokain, mint békesség jelei, lobogni. En a' vár feladása felől alkudozni kívánó Követnek kereken megmondottam, hogy olyan emberekkel, a' kik már egy alkukötést megszegtek, feltételes alkudozásba nem ereszkedem; és hogy e' szerint adják fel magokat kegyelemre vagy a' nélkül; külömben még két órányi idő elfolyása előtt, mindnyájokat kardra hányatom. Egyébaránt, félórányi időt engedék nekik a' gondolkozásra, hogy az alatt a' kapukat felnyithassák 's előttem fegyver nélkül megjelenhessenek. Erre tüstént meghódoltak ezt mondván, hogy mivel ök a' hatalmas Frantzia Királynak személyviselője előtt állanak, készek annak kezeibe és kegyelmébe magokat általadni.

A' Kaput három Kompánia Gyalogság azonnal elfoglalta. Legnehezebben

esett a' Törököknek az, hogy fegyvereiket által kellett adniok; mellyek között egynehány igen szép Kardok, és Játagnok vannak: de minthogy a' Pátrászban elkövetett hitszegésekért (a' mint alább kitetszik) megakartam őket büntetni, minden kéréseket megvetettem. Az elszedett fegyvereket a' külömbféle seregek Generálisai, Főbb Tisztjei, 's az Ágyúzó seregek és a' Frantzia 's Anglustengeri seregeknek Főbb Tisztjeik között kiosztottam.

Nem kevésbé megütköztek a' Törökök rajta, midőn a' mi ágyúink dörgéseinek hatalmas rongáló erejét tapasztalták. Nem tudták ők azt előre csak képzelni is, hogy mi azon véd falakat, a' mellyek megelt seregeiket jó ideig bátorságban lenni vélték, illy hirtelen leronthatók. — Részünkről, ide értvén az Anglus ágyúkat is, ezen ostromlásra csak 38 ágyú 's bomba hányó mozsarak fordítottak.

Egyet értvén Rigmy Admirállal ma reggel, írtunk a' Lepantói Basának, Ibrahimnak, 's újra bizonyossá tettük ötet a' felől, hogy a' Szövetséges Hatalmasságok igen jó indulattal viseltetnek a' fényes Porta eránt, 's kívánják azzal a' barátságos egyetértést fenntartani. (Ezen barátságos jelentést a' Basa, hihető, megköszönte).

Mennyire ment légyen ezen ostromlás alatt az elesett és megsebesített Tisztek és Közemberek száma, még bizonyosan nem tudhatom; de úgy gondolom, hogy 25 nél többre nem fog menni. Annyit tudok, hogy az Ágyúzó sereg közzül tíz embert vesztettünk el. — Duham el Kapitányt ki a' pattantyúsok közzül nagyon megsebesített, a' Királynak kegyelmébe ajánlom.

A' várbeli őrizet zászlóit küldöm,
's a' t. " Maison Generális

Minekutánna Pátrász várát az abban lévő őrizet alku szerént feladta, 600 ember a' Móreai Kastélyvárba ment, 's ott az őrizettel egyesítvén magát, a' vár feladásában ellent állott. Mi lett a' kimenetele feljebb láttuk.

T ö r ö k O r s z á g.

Konstántzinápolyból Nov. 15-dikán. A' Szultán most is táborban van, melly Ramis Tsifliknél áll; de az időnek kedvetlen változása miatt az ott lévő Kaszárnyában vette lakását, a' hol a' Porta Ministerei tanátskozás végett gyakorta öszvegyűlnek. A' katonaság is részszerént Kaszárnyákba, részszerént az Ejub nevű külső városba szállítottatott.

Mahmud Szultánnak, a' mennyire tudva van, elhatározott akarátja az, hogy a' hadakozás télen által is folytattassék. Ez abból megtetszik, hogy meg most is szakadatlanul takarodnak által hozzánk Ázsiából a' hadi seregek, különösen a' Lovasság, holott külömben már illyenkor, haza felé szokták volt útjokat venni. Az esmeretes Tsapán-Oglu hadi serege, most közelébb ment itt keresztül, melly 12 ezer emberből, 's nagyobb részént lovasságból állott. Nuri-Basa hasonlóképpen számos lovas hadi népével jöve által Ázsiából.

Az Orosz táborról annyit tudunk, hogy az Sumla alól felkerekedett, 's egy része Szilisztria felé, más része pedig Karaszunak vette útját. Azomban, miolta Várna vára magát megadta, igen nehéz a' hartz mezejéről bizonyost hallani, minthogy a' Porta semmit hirré nem tétet, 's minden történetek felől mélyen hallgat. — Odeszszából három hét óta csak egy hajó sem érkezett ide, minthogy a' szélveszes idő a' hajókázást veszedelmessé teszi; a' minthogy a' többek között két Orosz hajók, mellyek építésre

való fával megterhelve Várnába szándékoztak menni, el is süllyedtek. — Látván a' Szultán, hogy ebben a' szélveszes őszi időben, nem lehet többé az Orosz seregek kiszállásától, a' Fekete tenger felől tartani: a' Borporus torkolatjánál állott hajós sereget a' Konstantinápolyi fegyvertárhoz parantsolta vissza; egy része mindazáltal a' Hellespont felé rendeltetett; a' hol az Oroszok ellen, kik a' Dardanellákat el akarják zárni, az ő törekedéseknek szemmeltartására tábor gyűjtetik.

Nagy Britannia.

London. Nov. 18-kán. A' Király a' mult Pénteken és Szombaton (Nov. 14-kén és 15-kén) megnézte a' Windsor új Kastélyt; mindenik nap három óráig mulatott Ő Felsége a' Kastélyban 's megtekintette a' fogadására tett készületeket. Most már bizonyos, hogy Ő Felsége kevés napok alatt — meglehet, mindjárt holnap — leg feljebb a' f. H. 24-kéig ezen Kastélyba költözik. A' Király igen jó színben volt, és szinte tökéletes egészségben látszott lenni. — Egy Londoni Ujságlevél, mellynek Irója úgy adja ki magát, mint a' ki többet tud a' Király betegségéről, mint a' mennyit szabad ki mondani, azt állítja: „hogy az a' betegség, melly miatt a' Király kénytelen a' szobát őrizni, és a' melly miá senki- nek, kivéven a' Királyi Udvarhoz tartozó személyeket, járulni Ő Felségéhez, nem lehet, nem Kőszvény“ — A' Standard (ujságlevél) erre azt feleli: Az, a' mit a' Hiradó ezzel mondani akar, sokkal kézzel foghatóbb, mint sem magyarázni kellene: de mi erre tétovázás nélkül azt mondjuk, hogy az, tsupamése, mellynél nagyobb költeményt aligha próbáltak valaha a' Közönségre tolni.

A' Cantenburyi Érsek és a' Lon-

doni Püspök hosszú beszélgetést tartának Hertzeg Wellingtonnal. A' Francia Követ tegnap Conferentiát tartott a' Külső Ministerrel, mellynek végével Kurír ment Stratford Canning és Admirális Malcolm Urakhoz, Moreába. — Két Línea Hajó (Melville és Warspite mindenik 74 ágyús) parantsolatot vett Portsmouthban a' kiindulásra. Ezen hajók a' Földközi Tengerre mennek; egyszersmind katonaságot visznek Gibráltárba, a' holott az Őrző seregek száma a' Sárga hideg miatt meggyengült.

A' Tunnel hátra lévő részének végrehajtására — Aláírás útján — csak 15,000 font st. került be; mellyre nézve a' Társaság elhatározta, hogy ezen pénz vissza adattassék, és a' munkához való kezdés kedvezőbb időkre halasztassék. — Gibráltárban, a' mult H. 27-kiről való tudósítások szerint, a' Sárga hideg szünni kezd.

Irlandiában a' dolgok reszszül állanak. A' sokszor emlegetett megszűnése, minden adás-vevésnek és kereskedési közösülésnek a' két Felek között, úgy látszik, most igazán el akar kezdődni. Sok esett már, a' mi oda mutat. Egy Dublini Selyem-Fabrikás, Ashenhurst Ur, Protestans oda viszen a' minap egy esmerős (Kathólikus) Házhöz Oreilly Urhoz mutatni némelly portékákat. „Alá írja az Úr a' nevét a' Liberalis Esedező levélnek?“ kérdi Oreilly Ur előmutat egy Ujság levelet, mellyben egy Protestans Nyilatkoztatás volt kinyomtatva a' Kathólikusok javára — Leinsteri Hertzeg neve állott legelő az Alólírttak között. „Uram! nekem mint mesterembernek magamat alá írni illetlenség lenne“ felele Ashenhurst. „No jól van, kiáltott egyszerre a' Házi Asszony, ha alá nem írja az Ur, nevét az Esedező levélnek: egy rőf portékát

sem fog többé Házunkhoz adni. A' Fábrikás azt kérde: Hát arra mit mond az Aszszony, ha ő is mind elüzi a' szolgálatjában álló Kathólikusokat? Az Aszszony semmit sem felelt. Ő ugyan azt nem tselekszi — mondá tovább, — sajnálná a' Kathólikus dolgozókat munkájuktól és kenyerektől megfosztani: de a' mi az Aláírást illeti, azt sem tselekszi. A' Fábrikás haza megy; másnap vissza küldte néki az Oreilly Ház minden portékáit. — Egy Kathólikus Pap Ballinasloehez közel felolvasta az Oltár mellől azoknak a' neveit a' kik a' Ballinasloe-beli Brunswik Klub formálásán jelen voltak. A' következő nap, Laurence Ur (ő is részes volt a' nevezett Klub felállításában) nem tudott napszámost kapni kolompérja felásatására, és Gróf Clancartynak kellett embereit kolompért ásni odaküldeni. — A' két közelebbi napokon Dublinnak némelly útszáin és piatzain minden adás-vevés csak az egyhíten lévők között esett; és ha ezen megszakadás az egész Országban eltalál terjedni: annak következei számba vehetetlenek lesznek. Sok Kathólikus tselédek és napszámosok, a' Protestánsoktól elbotsáttatván, szolgálat és kenyér nélkül maradtak; ezekre nézve a' Kathólikus Egyesület meghatározta, hogy Nov. 15-kén gyűlnének mindnyájan öszve, és sorsoknak könnyebbítése felől tanátskozás fog tartatni. — Tipperaryban és Limerikben sok Uri házakra reá mentek erővel az emberek, és az ott lévő fegyvereket (egyebet nem bántottak, kivéven Browne Maurice Ur házat a' honnan egy leányt, a' Browne Ur testvér húgát elragadták) ki rablották.

A' Courier így szól: „Az Irlandiából jövő tudósítások naponként fontosabbak. A' néplázzasztóknak kétség nélkül az a' kívánságok, hogy a' Pro-

testánsokat erőszakos eszközökhöz nyúlmi kényszerítsék. Skotziából fegyverek vitettek Irlandiába, mellyekről először az a' hír vala, hogy azokat a' Protestánsok vitetik magoknak. De a' Dublini Evening-Mail (Ujságlevél) később megírta, hogy a' fegyverek egy Kathólikus Kereskedőhöz voltak útasíttatva.“

Frantzia Ország.

Páris, Nov. 21-kén. Gróf Abrial Ország Nagyja Nov. 14-kén megholt. — A' Gazette azt írja Mádridból vett Kereskedő levelek után, hogy a' Portugallia Északi részében felzendült fegyveres tsoportok elszélesztettek, és a' tsendesség Portugalliában ismét helyre állott. — Nov. 17-kén egy Kurír jött Nápolyból azzal a' hírrel, hogy a' békesség Nápoly és Tripolis között Oct. 28-kán megkötetett. A' két Országok között való háborgásnak ilyen hamar lett szerentsésletsendesedését a' Tripolisi Frantzia Consulnak Rousseau Urnak, és Quesnel Frantzia Tengeri Tisztnek (a' kik Közbenjárók voltak) lehet köszönni. — Admirális Rouissin a' Brasiliánál lévő Frantzia Tengeri erőnek Vezére levelet küldött az Országglószékhez, mellyben jelenti, hogy a' Seregebéli Hadi hajókat úgy osztotta fel, hogy a' Frantzia Kereskedést azon a' Vidéken mindenütt hathatósan fogják oltalmazni tudni. Egyébaránt, minekutánna a' békesség Brasilia és Buenos-ayres között meglett, lehet reményleni, hogy a' Tengeri Rablók, mellyek eddig a' Kereskedést azon a' Tengeren háborgatták, elfognak enyészni.

Toulon, Nov. 10-kén. Tegnap érkezett ide Algirtól egy Brigg, melly az ott lévő Frantzia Hajós sereg Vezérétől Bretonniere Urtól levelet ho-

Ungváratt: Szemere György Al-Jegyzőnél.
Vácson: Mericzay Antal Táblabírónál.
N. Váradon: Csengery Antal Úgyésznél.
Vas Vármegyében Szombathelyen: Bitt-
 nicz Lajos Profeszszornál.

Veszprémben: Vásonyi István Könyv-
 árosnál.

Zemplényben: Szemere Miklós Úgyésznél.
Somlyón: Bodosi Józsa Dániel Kraszna
 Vármegyei Physicusnál.

Végre, hogy ezen Előfizetésben a' legtokéltetesebb rend és pontosság eszközölthessék, kéretnek a' TT. Collector Urak, hogy a' begyüendő pénzt, a' TT. Előfizető UU. betses neveikkel együtt, mellyek egykor ki fognak nyomtattatni; Pestre TT. Vitkovics Mihály Curialis Úgyész és Táblabíró Úrhoz, mint megnyert Fő-Collectorhoz elküldeni méltóztassanak; kinek a' Kiadó annyi példányokat fog hiba nélkül általadni, a' mennyire Nála letéve előfizetési pénzt találánd.

A' ki tíz példányra praenumerál, vagy tíz Előfizetőt szerez, az a' 11-dik példányhoz ingyen jut.

Több rendbeli kérdésekre, hogy valyon a' Magyar Geographiának, mellyet 12 kötetben TT. Dóczy József Úr ad ki, nem praenumeratióra, minden Darabjai ugyan azon áron fognak

e' a' TT. Subscribens Uraknak adatni, mint az Első Darab: ezennel feleletül szolgál: hogy mivel a' Nyomtatás a' papíros, vám, köttetés költsége felszámláltván, minden árkus két krajtzárba kerül: ehez képest minden Kötetnek annyiszor két krajtzár lesz az ára bekötve, a' TT. Subscribens Urakra nézve, mint a' mennyire megy minden kötetben az árkusok száma.

A' pénz folyamat December 1-sőjén;
 közép ár:

A' Státus' 5p. Centes Obligátzióji 95 16/16
 Az 1820-béli sorsosok, 155
 Az 1821-béli hasonlók, —
 Bétsvárosa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligátzióji, 49 3/4 for. keltek, mind Conv.
 A' Bank-Aktziák keltek 1096 1/2 forinton
 Conv. Pénzben.

A' Felsőégi meghatározás szerint, e' folyó December hónapban mindenféle szabott árú zsemlyéket kétszeres gabona és rozskenyereket ismét kisebbre szakaszthatnak a' kenyérsütők, mint a' mult hónapban, ahoz képest, a' mint az élet ára feljebb ment. A' marhahúsnak fontja megmaradt 8 kr-on. P. P. vagy 20 kr-on Váltóban.

A' Gabonának ára; Pósonyi mérő szerint, Váltó Tzedulában.

	Tiszta Búza:	Kétszeres:	Rozs:	Árpa:	Zab:	Kukoritza.
Posonb., Nov. 21-kén.	7 f. 18 kr.	6 f. — kr.	5 f. 15 kr.	3 f. 33 kr.	2 f. 36 kr.	3 f. 24 kr.
Sopronban, Nov. 21-én.	8 f. — kr.	6 f. — kr.	5 f. 24 kr.	3 f. 30 kr.	3 f. 6 kr.	4 f. 24 kr.
N. Szombat. Nov. 18-án.	6 f. 15 kr.	5 f. 18 kr.	4 f. 36 kr.	3 f. 30 kr.	2 f. 18 kr.	— f. — kr.
Mosonban, Nov. 22-én.	8 f. 30 kr.	6 f. 15 kr.	5 f. 30 kr.	4 f. — kr.	2 f. 48 kr.	3 f. 45 kr.

A' mai postával küldjük az Olvasó Könyvtárnak második árkusát
 a' Magyar Kurír mellett.

Szerkeztető és Kiadó M á r t o n J ó ' s e f, Professor. (Untere Bäcker-Strasse Nro 742.)

Nyomtató Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro. 752.)